

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ
(за матеріалами інтернет-версій друкованих ЗМІ
та онлайн-медіа)

04.06.2025

Зміст:

(натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Укрінформ. – 2025. – 3 черв. Представники МКСК та Єврокомісії обговорили співпрацю у сфері культури. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 3 черв. МКСК планує створити Фонд захисту культурної спадщини. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 3 черв. В Україні за час повномасштабної війни пошкоджені 1482 об'єкти культурної спадщини. – Інф.](#)

Медіа

[Укрінформ. – 2025. – 3 черв. У ПАРЕ започаткують день Victory for Victoria, присвячений пам'яті вбитої в російському полоні Вікторії Рощиної. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 3 черв. Голова НСЖУ увійшов до нового Керівного комітету Європейської федерації журналістів. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 3 черв. У Будапешті відбулась прем'єра фільму «Сторінки надії» про роботу редакції газети із прифронтового Оріхова. – Інф.](#)

[Вечірній Київ. – 2025. – 3 черв. До Дня журналіста: у НСЖУ презентують дитячі листівки «Я – з родини журналістів». – Скотнікова О.](#)

Театр

[NV. – 2025. – 3 черв. «Аби світ не забув, що відбувається». Метрополітен-опера опублікувала уривок постановки Матері Херсона про викрадених українських дітей. – Інф.](#)

[Україна молода. – 2025. – 4 черв. «Золотий обруч» століть і майданів. Львівська опера представила осучаснений Іваном Уривським шедевр Бориса Лятошинського. – Гавалюк Р.](#)

Музика

[Укрінформ. – 2025. – 3 черв. Нобелівська лауреатка читатиме текст у прем'єрі «Кантати часів війни» у Національній опері. – Інф.](#)

Візуальні мистецтва

[Укрінформ. – 2025. – 4 черв. У Франківську представили пропозиції для муралів «Стіни пам'яті та слід війни». – Інф.](#)

[Вечірній Київ. – 2025. – 3 черв. Живописний літопис Києва: столичний музей](#)

[демонструє барвистий артпроект Лідії Селянко. – Асадчева Т.](#)

[NV. – 2025. – 3 черв. Скільки людей ховається в бетоні 90-х. Харківський художник Гамлет Зінківський переклав та доповнив свій артоб'єкт біля Мистецького Арсеналу. – Інф.](#)

[NV. – 2025. – 3 черв. Темні сюжети замість яскравих кольорів. У столичному метро проходить виставка малюнків дітей, які втратили батьків внаслідок війни. – Інф.](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[Укрінформ. – 2025. – 3 черв. У Києві пройде «Чілдрен Кінофест». – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 3 черв. Вийшов тизер документального фільму «Люди кольору свободи». – Інф.](#)

[NV. – 2025. – 3 черв. Українські ветерани на протезах підкорили Гімалаї: у Київській області презентували документальний фільм «Еверест: Без меж». – Інф.](#)

[NV. – 2025. – 3 черв. Завершення трилогії. Що відомо про український документальний фільм «Друге дихання», трейлер якого представили у Каннах. – Інф.](#)

Література

[Україна молода. – 2025. – 4 черв. 200 подій, 30 тисяч відвідувачів: як у Києві пройшов 13-й «Книжковий Арсенал». – Руденко Т.](#)

[Український тиждень. – 2025. – 3 черв. «Книжковий Арсенал» – 2025: все між нами – переклад, а інше все – література. – Нестелєв М.](#)

[Українська літературна газета. – 2025. – 3 черв. «Диктатура мишей»: Брати Капранови розкритикували організаторів «Книжкового Арсеналу». – Інф.](#)

[NV. – 2025. – 3 черв. Фестивальні хіти. Українські видавництва назвали найпопулярніші книги «Книжкового Арсеналу» 2025. – Інф.](#)

[NV. – 2025. – 3 черв. World Illustration Awards 2025. Роботи п'яти українських художників потрапили до довгого списку премії ілюстраторів. – Інф.](#)

Музейна справа

[Україна молода. – 2025. – 4 черв. Детективне повернення. «Жіночий портрет» Владислава Галімського в Києві показують через 100 років. – Фещенко Є.](#)

[Україна молода. – 2025. – 4 черв. «Паризька школа» в Києві. Музей Ханенків покаже виставку «Бентежні роки. Митці з України в Ecole de Paris». – Григоренко В.](#)

Охорона культурної спадщини

Укрінформ. – 2025. – 3 черв. У храмі на Тернопільщині знайшли унікальні розписи початку XX століття. – Інф.

Village Україна. – 2025. – 3 черв. На фасаді дитсадка в Києві знищують майолікові панно, створені в стилі Марії Примаченко. – Яковенко І.

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2025. – 3 черв. В Угорщині відкрили виставку «Листівки з України». – Інф.

Міжнародне співробітництво

Укрінформ. – 2025. – 2 черв. Наталія Пасічник, піаністка, директорка Українського інституту у Швеції: «Коли за тебе воюють, грати українське – єдиний правильний вибір». – Максименко Н.

Загальні питання

Укрінформ. – 2025. – 3 черв. Представники МКСК та Єврокомісії обговорили співпрацю у сфері культури. – Інф.

У Києво-Печерській лаврі відбулася зустріч заступника міністра культури та стратегічних комунікацій з питань європейської інтеграції Андрія Наджоса з делегацією Європейської комісії, під час якої обговорили співпрацю у сфері культури. «Представники Європейської комісії позитивно відзначили роботу міністерства над Стратегією розвитку культури в Україні на період до 2030 року, що була вчасно і якісно виконана в рамках реалізації завдань Плану Ukraine Facility. Вони також отримали вичерпні відповіді на запитання щодо бачення українською стороною основних викликів та проблем в імплементації стратегії», – йдеться у повідомленні МКСК. Андрій Наджос підкреслив, що Стратегія і трирічний план дій розроблялися за участі громадськості та експертів. Вони відображають спільне бачення першочергових заходів для підтримки сфери культури, враховуючи реальні проблеми – нестачу фінансування, кадрові труднощі та нерівномірний розвиток регіонів. Також МКСК працює над реалізацією важливих проєктів – Українського фонду культурної спадщини і Платформи культурного відновлення. Представник МКСК зазначив, що наразі готують зміни до законодавства, щоб офіційно визнати культуру частиною системи національної безпеки України. Учасники зустрічі також обговорили санкції проти осіб, причетних до злочинів з культурною спадщиною України на окупованих територіях. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4000321-predstavniki-mksk-ta-evrokomisii-obgovorili-spivpracu-u-sferi-kulturi.html>

Укрінформ. – 2025. – 3 черв. МКСК планує створити Фонд захисту культурної спадщини. – Інф.

Міністерство культури та стратегічних комунікацій планує створити Фонд захисту культурної спадщини для додаткового фінансування галузі. Про це повідомив міністр культури та стратегічних комунікацій Микола Точицький під час наради з керівниками національних заповідників, музеїв та наукових установ. Він наголосив, що нині немає жодного дня, який би не проходив у боротьбі насамперед за необхідність встановлення інших тарифних сіток і зарплат, а також за більш ефективне використання коштів. «Ми всі розуміємо, що у нас найнижчі зарплати і найнижчі тарифи. Завдання №1 у законодавчій роботі – змінити цю норму. Це можливо зробити лише через приведення поняття культури у суспільстві та уряді до належного рівня сприйняття», – сказав міністр. Також він відзначив, що багато фахівців культурної сфери змушені були полишити Україну з тих чи інших причин, і цю проблему також треба вирішувати. За його словами, завдання, пов'язані зі стратегією, зокрема підготовкою кадрів, уже реалізуються у співпраці з 11 країнами. Водночас питання фінансування цієї підготовки залишається серйозною проблемою. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4000279-mksk-planue-stvoriti-fond-zahistu-kulturnoi-spadsini.html>

Укрінформ. – 2025. – 3 черв. В Україні за час повномасштабної війни пошкоджені 1482 об'єкти культурної спадщини. – Інф.

В Україні внаслідок повномасштабної російської агресії зазнали пошкоджень 1482 пам'ятки культурної спадщини та 2302 об'єкти культурної інфраструктури, повідомляє МКСК. За інформацією, наданою обласними та Київською міською військовими адміністраціями, станом на 25 травня 2025 року загальна чисельність пошкоджених пам'яток культурної спадщини в Україні становить 1482 об'єкти. З них національного значення – 145, місцевого – 1232, щойно виявлених – 105. Крім того, пошкоджень зазнали 2302 об'єкти культурної інфраструктури. З них 436 знищені (18,6%). Найбільших втрат і збитків культурна інфраструктура зазнала у Донецькій, Харківській, Херсонській, Київській, Миколаївській, Запорізькій і Сумській областях. Найчисельнішою групою об'єктів культурної інфраструктури, які зазнали пошкоджень чи руйнувань, є клубні заклади (48,6% від загальної кількості закладів культури, які зазнали пошкоджень). Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4000157-v-ukraini-za-cas-povnomasstabnoi-vijni-poskodzeni-1482-obekti-kulturnoi-spadsini.html>

Медіа

Укрінформ. – 2025. – 3 черв. У ПАРЕ започаткують день Victory for Victoria, присвячений пам'яті вбитої в російському полоні Вікторії Рощиної. – Інф.

У Парламентській асамблеї Ради Європи (ПАРЄ) хочуть започаткувати день, присвячений пам'яті української журналістки Вікторії Рощиної, яка загинула в російському полоні – Victory for Victoria. Про це повідомила народна депутатка Євгенія Кравчук 3 червня. «За пропозицією президента ПАРЄ Теодороса Русопулоса буде започаткований Victory for Victoria Day (Перемога для Вікторії) – День воєнних кореспондентів і свободи журналістики», – написала вона у Facebook. Пропонується започаткувати щорічну резолюцію ПАРЄ, хвилину мовчання під час осінньої сесії у Страсбурзі та відповідний захід під час сесії. Уперше Victory for Victoria Day відзначатимуть на осінній сесії ПАРЄ 29 вересня – 3 жовтня 2025 року. Метою цієї ініціативи є вшанування журналістів, які загинули або зникли, висвітлюючи правду. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/world/geopolitics/viktoriya-roshchina-u-parye-vidznachatimut-den-prisvyacheniy-pam-yati-ukrajinskoji-zhurnalistki-50519217.html>

Укрінформ. – 2025. – 3 черв. Голова НСЖУ увійшов до нового Керівного комітету Європейської федерації журналістів. – Інф.

До складу нового Керівного комітету Європейської федерації журналістів (ЄФЖ) увійшов голова Національної спілки журналістів України Сергій Томіленко. Про це він повідомив у Фейсбук. Сергій Томіленко також

подякував понад 120 делегатам із 73 журналістських організацій з 38 країн Європи за обрання керівної команди ЄФЖ із 9 осіб на чолі з Масю Север. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4000211-golova-nszu-uvijsov-do-novogo-kerivnogo-komitetu-evropejskoi-federacii-zurnalistiv.html>

Укрінформ. – 2025. – 3 черв. У Будапешті відбулась прем'єра фільму «Сторінки надії» про роботу редакції газети із прифронтового Оріхова. – Інф.

У Будапешті відбувся перший публічний показ документального фільму «Сторінки надії» про героїчну роботу редакції газети «Трудова слава» із прифронтового Оріхова Запорізької області та її редакторку Світлану Карпенко. Про це у Фейсбуці повідомив голова Національної спілки журналістів України Сергій Томіленко. За його словами, це відбулося 2 червня під час Генеральних зборів ЄФЖ. Показ фільму пройшов у присутності понад 120 учасників зборів. Фільм зняв відеограф, режисер і монтажер Євген Черевко. Зйомки проходили у зоні, наближеній до активних бойових дій. За словами авторів, газета «Трудова слава» – одна з понад 30 локальних газет, які вдалося відродити на фронтових територіях завдяки діяльності НСЖУ та мережі Центрів журналістської солідарності, що працюють у шести регіонах України. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4000001-u-budapesti-vidbulas-premera-filmu-storinki-nadii-pro-robotu-redakcii-gazeti-iz-prifrontovogo-orihova.html>

Вечірній Київ. – 2025. – 3 черв. До Дня журналіста: у НСЖУ презентують дитячі листівки «Я – з родини журналістів». – Скотнікова О.

Національна спілка журналістів України проведе презентацію серії листівок «Я – з родини журналістів», захід відбудеться в переддень професійного свята працівників ЗМІ – 5 червня у пресцентрі НСЖУ. Авторами малюнків на листівках стали діти та онуки українських медійників. Захід приурочений до Дня журналіста. Юні українці в малюнках відображають своє бачення професії журналіста. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/113217/>

Театр

NV. – 2025. – 3 черв. «Аби світ не забув, що відбувається». Метрополітен-опера опублікувала уривок постановки Матері Херсона про викрадених українських дітей. – Інф.

Метрополітен-опера у Нью-Йорку опублікувала уривок нової постановки «Матері Херсона» про викрадених українських дітей за понад рік до прем'єри, щоб «нагадати світу, що відбувається в Україні». Про це пише The New York Times. Зазвичай Метрополітен-опера не публікує уривків майбутніх постановок, щоб «дати артистам простір для внесення змін». Однак творці зробили виняток, щоб «допомогти відновити підтримку України в її боротьбі з Росією». Над музикою для твору працював український композитор Максим Коломієць. Американському драматургу Джорджу Бранту доручили лібрето.

Опера розповідає про двох матерів з Херсону. Вони вирушають у подорож, щоб врятувати своїх дочок, яких росіяни утримують у таборі в Криму. Персонажі опери не мають реальних прототипів, але історія заснована на розповідях українських матерів, які їхали на окуповану Росією територію, щоб повернути своїх дітей. Прем'єра відбудеться в Польській національній опері у Варшаві в жовтні 2026 року, а в Метрополітен-опера – у репертуарі на 2027 рік. Докладно: <https://nv.ua/ukr/kultura/u-nyu-yorku-v-metropolitan-opera-pokazhut-vistavu-pro-vikradenih-rosiyeyu-ukrajinskih-ditey-50519222.html>

Україна молода. – 2025. – 4 черв. «Золотий обруч» століть і майданів. Львівська опера представила осучаснений Іваном Уривським шедевр Бориса Лятошинського. – Гавалюк Р.

«Опера «Золотий обруч» на три дії Бориса Лятошинського за мотивами повісті «Захар Беркут» Івана Франка – вершинне досягнення української музики в жанрі музичної драми, гордість українського музичного театру... Перша редакція опери «Золотий обруч» (4 дії і 9 картин) була завершена Борисом Лятошинським у 1929 році. Кілька разів поставлена в Одесі, ще кілька – в Києві і Харкові. Навколо твору розгорталися пристрасні дискусії щодо складності музичної мови. Далі, в руслі тенденцій, започаткованих процесом над «Спілкою визволення України», композиторові було пред'явлено звинувачення в захопленні буржуазним мистецтвом, а твір – знято з репертуарних планів. У 1960-ті роки композитор розпочав роботу над другою редакцією для Києва, але реалізувати нову версію вдалося лише 1970 року у Львові. До того ж і сама друга редакція (на 3 дії 8 картин) також була принципово переосмислена автором у співпраці з диригентом Юрієм Луцівим і режисером Дмитром Смоличем. Вражаючою складовою інсценізації стали задники і міжактові завіси геніального художника Євгена Лисика... Самі ж сценічні образи головних героїв були трактовані в більш традиційному ключі. У 1971 році вся постановочна група (Ю. Луців, Д. Смолич, Є. Лисик) та композитор (уже помертв) були відзначені Шевченківською премією. Ще одну спробу відновлення здійснив 1989 року Національний академічний театр опери і балету України, але в репертуарі київського театру опера постійною не стала... Шлях до прем'єри «Золотого обруча» у Львівській національній опері 30 травня цього року розпочався 2023-го з ініціативи «Фундації Лятошинського» та за фінансової підтримки благодійного фонду «Фундація імені Князів Острозьких» родини Луценків. Завдяки масштабній пошуковій та дослідницькій роботі Тетяни Гомон, Алли Загайкевич та Ірини Тукової було зібрано, співставлено, досліджено і відредаговано версії твору. І, що дуже цінно, було видано партитуру та клавір опери, в яких суміщено дві авторські редакції опери. Звичайно ж, у нинішній львівській прем'єрі жодна з авторських версій у цілісності не представлена, що значною мірою було продиктовано режисерським задумом. Творцями вельми сміливого сценічного переосмислення і переакцентування «Золотого обруча» стали Іван Уривський, з яким Львівська опера налагоджує плідну співпрацю, і авторка сценографії та художниця костюмів Дарія Біла. Вони перемістили дію опери в умовний

динамічний простір, доповнений численними символічними елементами, і цим самим вивели її з етнічної площини... У символічну площину перенесено численні картини зіткнень... Опера Бориса Лятошинського, якій уже скоро 100 років, написана за повістю Івана Франка, якій понад 140, зарезонувала новими сенсами через призму нового суспільного досвіду нашого часу...». Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/3961/164/189671/>

Музика

Укрінформ. – 2025. – 3 черв. Нобелівська лауреатка читатиме текст у прем'єрі «Кантати часів війни» у Національній опері. – Інф.

У Національній опері України 7 червня відбудеться українська прем'єра знакового музичного твору «Кантата часів війни» відомого німецького композитора Йорга Відманна, який буде присутнім на концерті. Диригуватиме виконанням твору всесвітньо відомий маестро зі США Кент Нагано. Читатиме віршований текст «Кантати часів війни» українська правозахисниця, лауреатка Нобелівської премії миру Олександра Матвійчук. У лютому світова прем'єра «Кантати часів війни» відбулася в Ельбській філармонії у Гамбурзі за участю Liatoshynskyi Capella: хор Національного будинку музики (хормейстер – Богдан Пліш) та Гамбурзького державного оркестру під орудою Кента Нагано. У Києві твір прозвучить у виконанні хору та оркестру Національної опери України та Liatoshynskyi Capella: хор Національного будинку музики. Загалом на сцені буде 150 музикантів. Солістка – Іда Олдріан (мец-сопрано, Австрія). Українська публіка слухатиме твір у межах проєкту «Музика заради миру», що стане акцією вшанування пам'яті жертв війни та водночас актом солідарності міжнародної мистецької спільноти з Україною. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4000168-nobelivska-laureatka-citatime-tekst-u-premeri-kantati-casiv-vijni-u-nacionalnij-operi.html>

Візуальні мистецтва

Укрінформ. – 2025. – 4 черв. У Франківську представили пропозиції для муралів «Стіни пам'яті та слід війни». – Інф.

У Музеї мистецтв Прикарпаття п'ятеро молодих художників групи City Art представили проєкт «Стіни пам'яті та слід війни» в рамках виставки-пропозиції для зміни простору Івано-Франківська. «Ці проєкти можуть бути використані для муралів як на житлових будинках, так і на їдальнях, кав'ярнях... В цьому плані виставка є актуальною, бо це не лише художній твір, але й те мистецтво, яке може бути втілене у міському просторі...», – зазначила учений секретар Музею мистецтв Прикарпаття Тетяна Маник. Фахівці називають чудовою ідеєю рішення винести на огляд пропозиції, аби підготувати громадськість до майбутніх стінописів. Серед представлених ідей є роботи художника Василя Голондира. Автор зізнається, що ще в перші трагічні дні повномасштабної війни хотів внести нотки оптимізму та перемоги на своїх полотнах. Він додав, що нині працює над ескізом муралу, присвяченого легендарному командирі Дмитру Коцюбайлу (позивний «Да Вінчі»). Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4000345-u-frankivsku-predstavili-propozicii-dla-muraliv-stini-pamati-ta-slid-vijni.html>

Вечірній Київ. – 2025. – 3 черв. Живописний літопис Києва: столичний музей демонструє барвистий артпроект Лідії Селянко. – Асадчева Т.

У Музеї української діаспори до 22 червня триватиме персональна виставка «Під небом Києва» художниці Лідії Селянко. Ця експозиція – живописний літопис столиці, де авторка передає глибокий внутрішній зв'язок із Києвом. Докладно про саму художницю і представлені роботи. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/113239/>

NV. – 2025. – 3 черв. Скільки людей ховається в бетоні 90-х. Харківський художник Гамлет Зінківський переклав та доповнив свій артоб'єкт біля Мистецького Арсеналу. – Інф.

На Книжковому Арсеналі, який проходив з 29 травня по 1 червня на території Мистецького Арсеналу у Києві, харківський художник Гамлет Зінківський переклав українською свою роботу, яку створив декілька років тому. Про це митець повідомив на своїй сторінці в Instagram. Перший варіант напису «Скільки людей ховається в бетоні 90-х?» – російською, декілька років тому був створений на бетонних блоках в рамках проекту «Швидкорозчинний час». Тепер Гамлет Зінківський переклав напис українською та доповнив його фразою «Здається, зараз більше». Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/gamlet-zinkivskiy-pereklav-svoyu-robotu-skilki-lyudey-hovayetsya-v-betoni-90-h-ukrajinskoyu-50519197.html>

NV. – 2025. – 3 черв. Темні сюжети замість яскравих кольорів. У столичному метро проходить виставка малюнків дітей, які втратили батьків внаслідок війни. – Інф.

До Міжнародного дня захисту дітей благодійний фонд «Діти Героїв» відкрив у Києві виставку дитячих малюнків у межах кампанії «Парасолька дитинства». Експозицію розміщено у вестибюлі станції метро «Золоті ворота». Виставка триватиме до 12 червня та покликана привернути увагу до потреб і мрій дітей, які постраждали внаслідок війни. Через свої малюнки діти діляться тим, що пережили: від болю втрати до надії на нове, мирне життя. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/socium/u-metro-kiyeva-vidkrilasya-vistavka-malyunkiv-ditey-yaki-vtratili-batkiv-cherez-viynu-50519211.html>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Укрінформ. – 2025. – 3 черв. У Києві пройде «Чілдрен Кінофест». – Інф.

У столиці з 13 до 22 червня відбудеться щорічний міжнародний фестиваль кіномистецтва для дітей і підлітків «Чілдрен Кінофест». Про це повідомила Київська міська державна адміністрація з посиланням на організаторів кінофестивалю. Захід об'єднає близько 10 міст України та проходитиме у двох форматах – онлайн та офлайн. Безкоштовні покази планують у Будинку кіно, кінотеатрах «Лейпціг» та «Флоренція»: один

ранковий сеанс щодня. «Чілдрен Кінофест» традиційно знайомить молоду українську аудиторію із найновішими європейськими стрічками та світовою кінокласикою. Фільм-переможець фестивалю визначатимуть глядачі: на вході до кінотеатрів кожен відвідувач отримуватиме бюлетень, за допомогою якого оцінить кінострічки. На сеанси запрошують організовані групи дітей з інвалідністю, дітей, позбавлених батьківської опіки, дітей-сиріт і внутрішньо переміщених осіб. Крім організованих груп, кінофестиваль зможуть відвідати всі охочі за попередньою реєстрацією на сайті «Чілдрен Кінофест». Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4000218-u-kievi-projde-cildren-kinofest.html>

Укрінформ. – 2025. – 3 черв. Вийшов тизер документального фільму «Люди кольору свободи». – Інф.

Вийшов тизер документального фільму «Люди кольору свободи» про ненасильницький спротив українців російській агресії. У стрічці йдеться про боротьбу за українську свободу та незалежність, що триває щодня не лише на фронті, а й в українських містах і селах, тимчасово захоплених Росією. Стрічку створила команда громадської організації «Тутешні» за сприяння командування Сил спецоперацій ЗСУ та за підтримки Міжнародного фонду «Відродження». Творці фільму сподіваються, що голоси українців з тимчасово захоплених територій почують як в Україні, так і поза її межами. Головною композицією фільму став трек «Маніфест» Артема Пивоварова. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4000289-vijsov-tizer-dokumentalnogo-filmu-ludi-koloru-svobodi.html>

NV. – 2025. – 3 черв. Українські ветерани на протезах підкорили Гімалаї: у Київській області презентували документальний фільм «Еверест: Без меж». – Інф.

31 травня у «Характер Парку» (Київська область, с. Крюківщина) відбувся допрем'єрний показ документального фільму «Еверест: Без меж». Стрічка розповідає про експедицію ветеранів спецпідрозділів ГУР МО України, які на протезах дістались базового табору Евересту. На події також відбулася дискусія із героями експедиції Іваном Тарном та Олександром Дашком, автором фільму Романом Бебехом та альпіністами, які супроводжували групу – Тетяною Яловчак та Тарасом Позднієм. Невдовзі фільм з'явиться на YouTube-каналі «Бомбардир». Сама експедиція була частиною ветеранського проекту «Limitless» / «Без меж», який тепер офіційно стає громадською організацією. Її місія – допомога ветеранам у відновленні фізичного та ментального здоров'я, а також привернення міжнародної уваги до потреб тих, хто постраждав унаслідок російсько-української війни. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/ukraine/events/yak-veterani-gur-na-protezhah-pidkorili-everest-vidguki-pro-film-i-koli-chekati-na-yutubi-50519168.html>

NV. – 2025. – 3 черв. Завершення трилогії. Що відомо про український документальний фільм «Друге дихання», трейлер якого представили у Каннах.

– Інф.

18 травня на кіноринку Marché du Film – Festival de Cannes в Українському національному павільйоні режисерка Марія Кондакова представила трейлер документального фільму «Друге дихання» / «Second Wind». Стрічка розповідає історію п'ятих поранених українських військових. Четверо з них мають протези, ще одна захисниця – отримала тяжке поранення. Проте, незважаючи на травми, незламні українці вирішують здійснити неймовірний подвиг – підкорити гору Кіліманджаро. Фільм документує їхню фізичну та психологічну подорож, демонструючи, як вони долають біль, переосмислюють травматичний досвід війни і знаходять силу у єдності та взаємній підтримці. «Друге дихання» завершує трилогію фільмів режисерки про російсько-українську війну. Автором ідеї та продюсером стрічки виступив Геннадій Газін – американський бізнесмен та філантроп українського походження. Фільм створює повністю українська команда, головний оператор Сергій Михальчук. Зйомки відбувалися в Україні і Танзанії, монтаж здійснюється в Києві. 24 лютого 2025 року тизер фільму був представлений на спеціальному показі в штаб-квартирі НАТО. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/druhe-dihannya-film-pro-zahisnikiv-na-protezh-yaki-pidkorili-kilimandzharo-treyler-50519142.html>

Література

Україна молода. – 2025. – 4 черв. 200 подій, 30 тисяч відвідувачів: як у Києві пройшов 13-й «Книжковий Арсенал». – Руденко Т.

У Києві впродовж чотирьох днів проходив XIII Міжнародний фестиваль «Книжковий Арсенал». Усього відбулося понад 200 подій, серед яких не лише літературні, а й ті, які є на перетині з дипломатією, музикою, театром та іншими сферами. Наприклад, у фінальний вечір фестивалю, 1 червня, відбулася музично-поетична подія від гурту DakhTrio «Стус. Тичина. Шевченко», де звучали пісні, що народилися з поезій. Візуальна складова XIII «Книжкового Арсеналу» була представлена 17 виставковими проєктами та 5 книжковими колекціями. Окремий стенд було присвячено літературі українських захисників та захисниць, ветеранів та ветеранок: із 2014 року ними видано, часто невеликими тиражами, майже 400 книжок спогадів, поезій і художньої літератури. Серед авторів, зокрема, Гліб Бабіч, Борис Гуменюк та Олена Білозерська. Цей проєкт «Історії з війни. Пряма мова» реалізовано у співпраці з Міністерством у справах ветеранів України та спільно з ініціативою «Недописані». Генеральна директорка Мистецького арсеналу Олеся Островська-Люта каже: «Книжковий Арсенал» – один з наулюбленіших українських фестивалів, і ми щасливі, що можемо робити його попри все, вже втретє під час повномасштабної російської війни...». Цього року «Книжковий Арсенал» відвідали близько 30 тисяч людей. Відвідувачі мали змогу спілкуватися з відомими письменниками Марією Матіос, Оксаною Забужко, Юрієм Андруховичем та багатьма іншими вітчизняними і зарубіжними учасниками. Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/3961/2006/189680/>

Український тиждень. – 2025. – 3 черв. «Книжковий Арсенал» – 2025: все між нами – переклад, а інше все – література. – Нестелєєв М.

«У неділю, 1 червня, завершився XIII Міжнародний фестиваль «Книжковий Арсенал», який уже втретє відбувається під час війни... Юлія Козловець, директорка «Книжкового Арсеналу», так коментує фестиваль: «Цього року наша команда прагнула зробити якомога більше – перевершити досягнення минулого року, запровадити нові формати та повернути до Фестивалю деякі успішні практики з минулих років. Водночас це знову Фестиваль в умовах війни, ми працюємо з безпековими обмеженнями, які не дозволяють нам повернутися до масштабного формату, яким був Книжковий Арсенал у 2019 чи 2021 роках...». Серед найбільших вражень відвідувачів – неймовірна кількість цікавих подій і заходів, на які хотілося потрапити, але доводилося обирати, бо вони нерідко відбувалися одночасно. Втім, когось, звісно, засмутили черги: на вході (довжелезна, але загалом відносно швидкоплинна), до туалету (довжелезна, традиційна, суб'єктивно повільна), за чебуреками (певно, в підсумку – найприємніша) і за автографом до Ілларіона Павлюка (довжелезна, традиційна, натхненна). Як і щороку, концентрація знайомих облич на квадратний метр просто зашкалювала, їх так багато, що не завжди швидко згадуєш імена... Хотілось би окремо відзначити один важливий виставковий проєкт, який працював під час фестивалю, – «Ландшафт нашої пам'яті» Габрієли Булішової та Марка Айзека, міждисциплінарну мистецьку ініціативу, присвячену дослідженню «розсіяного Голокосту» («Голокосту від куль»). Серед знакових дискусій відмічу такі: «Як говорити про досвіди війни»; «Muttersprache/Mördersprache: російсько-український самопереклад»; «З чого народжується «висока поліція»?» тощо. Попри всі неминучо несприятливі обставини повномасштабної війни, «Книжковий Арсенал» відбувся і лишив по собі масу позитивних вражень...». Докладно:

<https://tyzhden.ua/knyzhkovyj-arsenal-2025-vse-mizh-namy-pereklad-a-inshe-vse-literatura/>

Українська літературна газета. – 2025. – 3 черв. «Диктатура мишей»: Брати Капранови розкритикували організаторів «Книжкового Арсеналу». – Інф.

Письменники та кобзарі Брати Капранови (Віталій Капранов – Ред.) вказали на свавілля організаторів «Книжкового Арсеналу», що проявляється у приниженні видавців і читачів, порівнявши ситуацію з лабораторним дослідом встановлення диктатури. Брати Капранови написали про це на своїй сторінці у фейсбуці, оприлюднивши гострий пост. За словами авторів, організатори заходу поведуться як повноправні господарі, розподіляючи стенди, локації й можливості на власний розсуд. Письменники навели приклади упередженого ставлення до видавців: зокрема, відмова в участі Андрієві Кокотюсі, а також обмеження у вигляді лише чотирьох метрів площі для самих Братів Капранових. «Диктатура мишей у зерносовищі. Так само встановлюється диктатура політичної влади в державі – коли суспільство погоджується терпіти очевидну несправедливість, очевидну некомпетентність заради маленьких

бонусів – піару чи можливості заробляти свою копійку», – написали вони. Брати Капранови відзначили, що стенди «улюбленим» організаторів надаються великі, а «нелояльних» – відсікають або обмежують. При цьому в залах Арсеналу чимало порожнього місця. На думку Капранових, причина – некомерційна логіка державної структури та жага до контролю. Також критикують умови для читачів: довгі черги на вхід, постійні затримки, відсутність прогресу у вирішенні проблем з туалетами й харчуванням, а також абсурдні вимоги на вході – зокрема, примусове надпивання води й заборона на канцелярське приладдя. Письменники звернули увагу на мовчазну згоду колег, бо більшість видавців бояться висловлювати протест публічно, аби не втратити свої позиції в наступні роки. Вони також зауважили, що асоціація видавців не виконує функцію захисту цехових інтересів. Докладно:

<https://litgazeta.com.ua/news/dyktatura-myshej-braty-kapranovy-rozkrytkuvaly-orhanizatoriv-knyzhkovoho-arsenalu/>

NV. – 2025. – 3 черв. Фестивальні хіти. Українські видавництва назвали найпопулярніші книги «Книжкового Арсеналу» 2025. – Інф.

1 червня у Києві завершився XIII Міжнародний літературний фестиваль «Книжковий Арсенал». Після його закінчення видавництва підбили його підсумки, назвавши книги, якими найбільше цікавилися відвідувачі. У матеріалі – рейтинги продажу книжок від видавництв «Наш Формат», «Комора», «Абабагаламага», «Фабула», «Meridian Czernowitz», «Видавництво Старого Лева», «Vivat», «BookChef», «Віхола», «Лабораторія», «Чорні вівці», «Stretovych», «Богдан», «ArtHuss», «Читариум» та ін. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/books/knizhkoviy-arsenal-2025-top-naypopulyarnishih-knig-za-pidsumkami-festivalyu-nash-format-vivat-50519110.html>

NV. – 2025. – 3 черв. World Illustration Awards 2025. Роботи п'яти українських художників потрапили до довгого списку премії ілюстраторів. – Інф.

Британська асоціація ілюстраторів оголосила довгі списки претендентів на премію для ілюстраторів World Illustration Awards 2025. До списку потрапили роботи п'яти українських художників-ілюстраторів – Ірини Бабаніної, Жені Полосіної, Юлії Гвілім, Вікторії Кієнко та Марії Тіхонової. Вони продовжать боротьбу престижну премію, щоб потрапити до коротких списків. Вони були відібрані з 4700 заявок, які надійшли з 85 країн світу. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/books/ukrajinski-hudozhniki-potrapili-do-dovgogo-lista-premiji-world-illustration-awards-2025-foto-50519223.html>

Музейна справа

Україна молода. – 2025. – 4 черв. Детективне повернення. «Жіночий портрет» Владислава Галімського в Києві показують через 100 років. – Фещенко Є.

У рік 80-ліття перемоги над фашизмом у Національному художньому музеї України виставкою «Перша історія. Повернення» нагадують про те, як непросто повертати розграбовані нападниками цінності. За словами гендиректорки Юлії Литвинець, за роки Другої світової війни музей втратив 65 тисяч одиниць зберігання: живопису, графіки, скульптури, декоративно-прикладного мистецтва, бібліотечних та архівних фондів. У виставці показують «Жіночий портрет» Владислава Галімського (1898), який став першим твором з колекції НХМУ, який вдалося повернути після його незаконного вивезення під час Другої світової війни. Його виявили у 2018 році в Німеччині. Повернутий «Жіночий портрет» Владислава Галімського показують разом із віртуальною документально відтвореною виставкою 1925 року, яка відбувалася в цьому ж Музеї з левами, – одним з її експонатів була ця картина. Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/3961/2006/189688/>

Україна молода. – 2025. – 4 черв. «Паризька школа» в Києві. Музей Ханенків покаже виставку «Бентежні роки. Митці з України в Ecole de Paris». – Григоренко В.

В атмосферу Парижа першої половини ХХ століття – у час, коли там постала й діяла міжнародна спільнота митців, відома під назвою «Паризька школа» (Ecole de Paris), – занурить у Києві виставка, яку Музей Ханенків показуватиме з 6 червня до 14 вересня. Музейники у виставці «Бентежні роки. Митці з України в Ecole de Paris» спрямовують фокус на художників з України, які взяли участь у формуванні цього першого в історії осередку глобалізованого мистецтва. Партнерами проєкту є Посольство Французької Республіки в Україні та Французький інститут в Україні. На виставці буде представлено більш ніж 70 творів 24-х українських митців зі збірок восьми приватних колекціонерів, а також документальний короткометражний фільм «Монпарнас» 1929 року режисера Євгена (Ежена) Слабченка (Деслава), наданий паризькою студією Light Cone. Покажуть роботи Олексі Грищенка, Миколи Глуценка, Василя Хмелюка, Соні Делоне, Самуеля Грановського, Жака Шапіро, Володимира Баранова-Россіне та інших. Кураторка виставки «Бентежні роки. Митці з України в Ecole de Paris» – Ольга Апенько. Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/3961/2006/189686/>

Охорона культурної спадщини

Укрінформ. – 2025. – 3 черв. У храмі на Тернопільщині знайшли унікальні розписи початку ХХ століття. – Інф.

У храмі Пресвятої Трійці, що розташований у Бережанах на Тернопільщині, під час реставраційних робіт відкрили розписи початку ХХ століття на центральному куполі будівлі. Про це повідомляє на сайті Тернопільсько-Зборівської архієпархії УГКЦ. За словами реставратора Олексія Чередніченка, це розписи, які вважали втраченими. «Поки що можемо лише

натякнути: це не просто естетичне відкриття – це частина історії, яка десятиліттями була прихована. Ми поступово знімаємо шари часу – буквально», – зазначив реставратор на своїй сторінці у Фейсбуці. Церква Пресвятої Трійці має довгу і складну історію. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4000253-u-hrami-na-ternopilsini-znajsli-unikalni-rozpisi-pocatku-hh-stolitta.html>

Village Україна. – 2025. – 3 черв. На фасаді дитсадка в Києві знищують майолікові панно, створені в стилі Марії Примаченко. – Яковенко І.

На фасаді дитячого садка в Дарницькому районі Києва знищують майолікові панно, створені в стилі Марії Примаченко, повідомляє дослідниця архітектури модернізму і монументального мистецтва Ельміра Еттінгер. Дитсадок №809 розташований на вулиці Анни Ахматової, 5-Б. На його фасаді розміщене панно, створене з глазурованої кераміки (майоліки), заслуженого діяча мистецтв України Івана Пилипенка, зауважує дослідниця. Наразі з фасаду вже демонтували ганок, який прикрашений майолікою. Поки невідомо, чи елементи обережно зняли для збереження, чи знищили. На території проводять роботи з утеплення, тому під загрозою інші панно, що розташовані по периметру будівлі, зазначає Ельміра Еттінгер. Докладно:

<https://www.village.com.ua/village/city/city-news/363385-na-fasadi-ditsadka-v-kievi-znischuyut-nbsp-mayolikovi-panno-nbsp-stvoreni-v-stili-nbsp-mariyi-primachenko>

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2025. – 3 черв. В Угорщині відкрили виставку «Листівки з України». – Інф.

У бібліотеці ім. Жігмонда Моріца в угорському місті Ніредьгаза 2 червня відбулося відкриття виставки «Листівки з України», яку можна оглянути до 30 червня. Про це у Фейсбуці повідомило консульство України у Ніредьгазі. Проєкт «Листівки з України», розроблений Українським інститутом / Ukrainian Institute, фіксує та демонструє шкоду, завдану українській культурній спадщині російськими військами внаслідок бомбардувань та обстрілів під час повномасштабної неспровокованої війни, яку Росія розпочала проти України 24 лютого 2022 року. Реалізація проєкту в Угорщині стала можливою за підтримки Фонду «Культура солідарності – EUNIC Ukraine» у партнерстві з Європейським культурним фондом та Мережею національних інститутів культури Європейського Союзу (EUNIC), за основного фінансування Інституту ім. Гете та додаткового фінансування Французького інституту та Інституту Сервантеса. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4000058-v-ugorsini-vidkrili-vistavku-listivki-z-ukraini.html>

Міжнародне співробітництво

Укрінформ. – 2025. – 2 черв. Наталія Пасічник, піаністка, директорка Українського інституту у Швеції: «Коли за тебе воюють, грати українське –

єдиний правильний вибір». – Максименко Н.

Директорка Українського інституту у Швеції, українська та шведська піаністка Наталія Пасічник побудувала успішну міжнародну кар'єру, але впродовж усього творчого шляху залишалася глибоко пов'язаною з Україною. Укрінформ пропонує інтерв'ю з директоркою Українського інституту в Швеції, піаністкою Наталією Пасічник. У розмові йшлося про те, як війна змінила ставлення світу до української культури; чи впливає національна ідентичність музиканта на виконання і кар'єру; про мистецькі проєкти, які відкривають світові імена знакових українських митців – музичний конкурс для молодих українських піаністів Ukrainian Piano Award (Український інститут у Швеції та Львівська національна філармонія імені Мирослава Скорика); European Festival: Ukrainian Spring у Стокгольмі. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3999730-natalia-pasicnik-pianistka-direktorka-ukrainskogo-institutu-u-svecii.html>

Випуск підготувала

Рудіч О. А,

завідувачка сектору оперативного інформування

та розповсюдження інформації Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 425-23-26

електронна адреса: infocenter@nplu.org

info_nplu@ua.fm